Lichen planus

Dermatologie

Beter voor elkaar

Ikazia ziekenhuis

Lichen planus

Wat is lichen planus?

Lichen planus, ook wel lichen ruber planus genoemd, is een ontstekingsreactie van de huid en de slijmvliezen. Zowel mannen als vrouwen kunnen deze ziekte krijgen, meestal omstreeks middelbare leeftijd. Lichen planus is niet besmettelijk en niet erfelijk.

Hoe ontstaat lichen planus?

Er zijn veel mogelijke verklaringen voor het ontstaan van lichen planus, maar de oorzaken zijn grotendeels onbekend. De meeste gegevens wijzen erop dat lichen planus een soort autoimmuunziekte is. Dit houdt in dat de ontstekingscellen, die anders bijvoorbeeld bacteriën en virussen bestrijden, nu bepaalde delen van de huid en de slijmvliezen aantasten.
Ook zijn er gevallen bekend waarbij lichen planus is ontstaan in aansluiting op het gebruik van medicijnen tegen hoge bloeddruk, hartaandoeningen en gewrichtsklachten.

Wat zijn de verschijnselen?

Lichen planus wordt gekenmerkt door paars–rode bultjes die aan de bovenkant afgeplat zijn. Ze kunnen over het gehele lichaam voorkomen, zoals op de onderrug, de nek en de geslachtsdelen, maar vooral op de binnenkant van de polsen en de enkels. Op de scheenbenen en enkels ziet men soms dikke plekken.
In ongeveer 20% van de gevallen geven de afwijkingen vrijwel geen klachten en zijn ze bovendien gering van omvang. In de andere 80% is jeuk de meest voorkomende klacht. De jeuk kan zeer hevig zijn.
Lichen planus kan ook in de mond, aan de binnenkant van de wangen, op het tandvlees of de tong zitten, vaak zonder dat men zich dat bewust is. Het is niet ongewoon dat deze plekjes, die uit fijne witte lijntjes en stipjes bestaan, voor het eerst worden opgemerkt bij toeval tijdens een tandartscontrole of door de huidarts.
Een bijzondere vorm van lichen planus beperkt zich tot pijnlijke blaren en zweertjes in de mond.
Bij ongeveer 10% van de patiënten met lichen planus zijn ook de nagels aangetast. De veranderingen bestaan uit in de lengterichting verlopende ribbeltjes, gleufjes en spleten. In ernstige gevallen kan de nagel er zelfs afvallen en niet meer terugkomen.

Hoe wordt de diagnose gesteld?

De meeste vormen van lichen planus zijn voor een huidarts gemakkelijk te herkennen. Soms kan een weefselonderzoek (huidbiopsie) noodzakelijk zijn om deze diagnose te bevestigen.

Wat is de behandeling?

Afwijkingen aan de huid

Een weinig uitgebreide vorm van lichen planus zonder klachten van jeuk of cosmetische bezwaren behoeft meestal geen behandeling. Wanneer men vermoedt, dat lichen planus een reactie is op een medicijn, is het zinvol het medicijn in overleg met uw huisarts of specialist tijdelijk te staken. Het is mogelijk dat de uitslag dan binnen enkele weken verdwijnt.
Er is geen definitieve therapie bekend voor lichen planus van de huid, maar de behandeling van de bijkomende klachten is vaak wel effectief omdat de jeuk kan worden verlicht en de uitslag kan worden bestreden.
Corticosteroïdhoudende crèmes of zalven zijn de meest gebruikte geneesmiddelen. Zij remmen de ontsteking en onderdrukken de jeuk.
In ernstige gevallen van lichen planus worden sterkere middelen gegeven, zoals prednisontabletten of capsules met een vitamine A–achtig medicament.
Ook een behandeling met ultra violet licht, in combinatie met tabletten die de huid gevoeliger maken voor licht(PUVA), kan soms een goed resultaat opleveren.
Deze therapie wordt in het ziekenhuis toegepast en is alleen in uitzonderlijke gevallen nodig.

Afwijkingen in de mond

Er is geen afdoende behandeling bekend voor lichen planus van de mond maar, als de ziekte geen klachten geeft, is behandeling meestal ook niet noodzakelijk.
De ernstige vormen van lichen planus waarbij pijn, een branderig gevoel, roodheid, blaren, wondjes en zweren voorkomen, worden net als de huidafwijkingen, in eerste instantie behandeld met corticosteroïdhoudende preparaten.
Bij een aangetoonde allergie voor kwik in amalgaam, waarbij de lichen planus grenst aan de vullingen, kan vervanging van de vulling door composiet het probleem oplossen.

Wat kunt u zelf nog doen?

- Wie lichen planus heeft, doet er verstandig aan voorzichtig te zijn met de huid en die zo min mogelijk te beschadigen. In de beschadigde huid kan namelijk weer een nieuwe lichen planus plek ontstaan.
- Bij een uitgebreide en langdurige lichen planus aan de onderkant van de tong of op de mondbodem, bestaat er een licht verhoogd risico dat ter plekke in het slijmvlies van de mondbodem kanker ontstaat. Omdat dit risico ook wordt verhoogd door roken en alcoholgebruik, wordt geadviseerd dit te vermijden.
- Sterk gekruid eten, citrusvruchten, tomaten, caffeïne–houdende dranken zoals koffie en cola, knapperig voedsel zoals toast en chips, kunnen lichen planus in de mond verergeren. Als u het gevoel heeft dat dat zo is, kunt u deze producten beter vermijden.
- Lichen planus kan, indien het gepaard gaat met slechte verzorging van de mond, ook het tandvlees en het gebit aantasten. Daarom is het aan te raden om bij lichen planus van de mond regelmatig naar de tandarts of mondhygiëniste te gaan voor controle en schoonmaken van het gebit.

Wat zijn de vooruitzichten?

Lichen planus is gewoonlijk een stabiele aandoening. De ernst ervan en de verspreiding van de aandoening over het lichaam laten na de eerste twee maanden zelden nog veranderingen zien.
De meeste gevallen van lichen planus genezen echter binnen een periode van twee jaar spontaan.
Zowel tijdens de behandeling als bij spontane genezing blijven er vaak donkerbruine verkleuringen zichtbaar op de huid. Evenals de bultjes kunnen deze vlekken na verloop van tijd vanzelf verdwijnen.
Ongeveer een op de vijf mensen (20%) krijgt lichen planus voor een tweede keer.

www.ikazia.nl

Deze folder is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie

Copyright 2020

Vierde druk 2020
Bij het samenstellen van deze informatie is grote zorgvuldigheid betracht. De Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie wijst desondanks iedere aansprakelijkheid af voor eventuele onjuistheden of andere tekortkomingen in de aangeboden informatie en voor de mogelijke gevolgen daarvan.
© 2020 Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie

Let op: *In deze folder staat informatie die belangrijk is voor u. Heeft u moeite met de Nederlandse taal? Lees deze folder dan samen met iemand die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.*

Please note: *This leaflet contains information that is important for you. If you have trouble understanding the Dutch language, you should read this leaflet together with someone who can explain the information or translate it for you.*

Dikkat: *Bu broşür sizin için önemli bilgiler içerir. Hollandaca okumakta zorlanıyor musunuz? O zaman broşürü bilgileri sizin için çeviren ya da açıklayan biriyle okuyun.*

Uwaga: *Ta ulotka zawiera ważne dla Ciebie informacje. Masz trudności ze zrozumieniem języka holenderskiego? Przeczytaj tę ulotkę razem z kimś, kto przetłumaczy jej treść lub będzie w stanie wyjaśnić zawarte w niej informacje.*

انتبه: هناك معلومات مهمة بالنسبة لك في هذا المنشور. هل تواجه صعوبة في اللغة الهولندية؟ اقرأ إذن هذا المنشور مع شخص آخر يترجم أو يشرح لك المعلومات.

Ikazia Ziekenhuis
Montessoriweg 1
3083 AN Rotterdam
www.ikazia.nl

Lichen planus
800262-NL / 2020-11